

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva
vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.
Képes szám ára 12 fillér.

Hirdetések díja:
□ centiméterenként
6 fillér. Kereskedők és
gyárosok külön ár-
kedvezményben rés-
zesülnek.

nyiltér sora 40 fill.

KÖZÉRTÉK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtök és vasárnap reggel.

Szerkesztőség
és
Kiadóhivatal:
Nagyenyedi Könyv-
nyomda r-t.

A kiadóhivatal meg-
bizottja: Földes Ede
könyvkereskedő.

Egyes számok kap-
hatók Földes Ede,
Czirner J. József
és Grünfeld Dá-
vid kereskedéseiben.

Kéziratok nem adhatók vissza.

Népitélet.

Városunk polgársága mult vasárnap itéletet tartott. Rögtönösen és súlyosan itélkezett azok felől, kik az általános választói jog mellett akartak tüntető népgyűlést rendezni.

Két nagy párt vitáz egymással a nemzeti fejlődés iránya felett. Az egyik azt mondja, hogy a legsürgősebb teendőnk a magyar vezényszó behozatala; mert a magyar állam tekintélye mindaddig csorba, a meddig nyelve az államélet egyik legfontosabb és legdrágább szervezetében nem érvényesül. A másik párt is érzi s elismeri ezen törekvés jogos és szükséges voltát; de mivel fontosabbnak tartja nemzetünk erősödésére nézve, ha ezt az erősödést minden fokon a királyi tekintély készséges és hathatós támogatásával munkálhatja; s mivel a hadsereg szolgálati és vezényelve előkészület nélkül úgy sem változtatható meg, erre pedig már megtörténtek az intézkedések; a nemzeti erősödés valódi útjának a közgazdaságot és a kulturát tartja.

Mindegyik párt a legjobb meggyőződése szerint igyekszik szolgálni nemzetét; s kétségtelen, hogy ez irányok sikeres haladás esetén külön-külön is, együttesen még inkább a nemzet erősödésére vezetnek.

Ezt a küzdelmet, a mostani válságban kicsücsösödő elvi és nagy jelentőségű küzdelmet, arra használja fela szociál-demokraták pártja, hogy a politikai zavarosban saját céljaira halászszon.

Felhívást bocsátottak ki, melyben erősen ostromolják a mostani társadalmi rend falait. Gyűlöletet, boszút szítanak mindazok ellen, kik örökség vagy munka jogán vagyonyhoz jutottak. „Izgassatok, lázítsatok

mindenfelé! izgassatok a jogtalansággal! Lázítsatok a nyomorúsággal! Hadd terjedjen a boszu, a gyűlölet tüze, amely felpörköli a mai rendszert!... Felkelésteknek vihara söpörje végig az utcákat; süvöltson el a mezők felett; hajlitsa, törje össze az erdők büszke tölgyeit; dübörgése szólítsa tette a föld méhe örök éjszakában dolgozó munkásait. Pusztítson és életre keltsen ez a vihar. Pusztítsa el ellenségeiteket! Keltse életre a ti szunnyadó barátaitokat!”

Ezt a hangot, a politikai törekvések ilyen formáját, az általános felforgatásnak ezt a célját higgadtan gondolkodó emberek nem helyeselték. Nem helyeslik városunk polgárai sem.

Nem is annyira azt a címet itélték el, amelyen s amelynek érdekében összehívták a népgyűlést; hanem azt, hogy a szociál-demokráciának helyi és vándor ügynökei városunk polgársága előtt és nevében politikai szerepet vigyenek, s ezen szerep érdekében ilyen felhívásokat terjesszenek.

S ezzel az itelettel azokat is sujtották, akik ezt a folyton elégedetlen és megbízhatatlan, zavargásra mindig kész, törvényt és társadalmi rendet nem tisztelő elemet akár itt, akár másutt, akár tüntetésnél, akár választásnál segédcapatként felhasználják s ezzel neki önálló működésre is ösztönt és szarvat adnak.

Reméjük, hogy ez az önálló szereplésre való törekvésük nálunk egyelőre nem fog ismétlődni.

SZEMLE.

Eötvös a válságról. A szeptember 3-iki népgyűlés rendezőbizottsága tisztelt Eötvös Károlynál. Eötvös Károly az üdvöz-

lést megköszönve, a többek közt a következőket mondotta: — Igen nagy veszély fenyegeti az országot. Én pesszimiztikus nézetű ember vagyok a politikában és azt hiszem, hogy egyhamar nem javulnak meg a viszonyok. Azt hiszem, hogy a hírlapok és a nagy közönség nem elég tisztán látják a helyzetet. Ma nem egyik vagy másik pártól van szó, nem egyik vagy másik kormányról vagyunk vitában, hanem nagy nehéz nemzeti reformkérdésekben eltérés merült fel a nemzet és a király véleménye közt. E vélemény-eltérést csak kölcsönös engedékenységgel lehet megszüntetni; megszüntetni pedig kell, mert a nemzet hű, királya ellen nem akar semmi erősebb rendszabályt alkalmazni s az én meggyőződésem szerint a király sem akarja azt, hogy Magyarország alkotmányán sérelem essek. Mérésklet, bölcsesség, higgadság, szükséges ma mindkét részről. Azt hiszem, hogy a legközelebbi hetekben nagy fordulatnak kell bekövetkezni. Ne adja az Isten, hogy rossz legyen a fordulat. Én remélem, hogy a fordulat jó lesz: nemzet és királya megértik egymást. A másik baj az, hogy iparunk, kereskedelmünk, nemzeti hitelünk és becsületünk kockán forog, mert megtörtént az, ami még sohasem történt meg Magyarországon teljes beke idejében, hogy pártok és párt-töredékek úgy viselkednek, mintha azt ohajtanak, hogy az államélet szüneteljen és a polgárok ne teljesítsék kötelességüket. Az a kormány, amely ide vezeti a dolgot, azok a pártok, amelyek erre kényszerítik a nemzetet, azok tudva, vagy nem tudva ellenségei a nemzetnek.

Kossuth Ferencz folyó hó 4-dikén nyilatkozott a beke eshetőségeiről. Figye-

TÁRCZA.

Menedékhely- és letelepedés-adási kiváltsága Vizaknának.

Irta: Szentkatolnai Bakk Endre.

I.

Szoros értelemben menedékhely (asylum) törvény vagy szokás által szentesített, király vagy fejedelem által kijelölt minden hely, hova az üldözött ember nyers boszu, kemény büntetés s bántalom ellen menekülhetts ahol biztonságban magát megvonhatta.

Ezelőtt mintegy 3732 évvel, ily menedékhelyeket tűzött ki az Úr, midőn Mózesnek monda: „Szólj Izrael fiainak, és mond meg nekik: Mikor átmentek a Jordánon Kanaán földére, háttározátok meg, mely városoknak kelljen lenni a menekvők oltalmára¹.

S menedékhelylvé tétetett: a szövetségi

¹ Mózes IV. k. 35, 9–12.

templom szentelye; ezen kívül Bezer, Rámoth, Golan, Kedes, Sichem és Hebron;¹ a hová még a gyilkolással vádolt is menekülhetett, ha szándékos gyilkos nem volt, ügyének megvizsgáltatásáig oltalmat talált. Isten ezen rendezés által az ártatlanokat akarta megóvni a megölt ember rokonainak első dühös kitérésétől.

2654. évvel ezelőtt Róma város alapításakor Romulus, hogy Rómát minél hamarabb benépesíthesse, ott menedékhelyet adott mindeféle embernek, még a kőborlók, büntetettek elkövetők és rablóknak is.

A görögöknél is voltak menedékadasi joggal (Jus asyli) felruházott helyek.

A keresztényeknél is már a IV-ik században menedék-jogról szóló törvényekre akadunk.

A keresztényeknél a legrégebb világi törvény, mely a menedék-jogra vonatkozik, I. Theodosius császártól 392-ben hozatott.²

¹ Mózes V. k. 4, 41; Jósue k. 20, 7–8.

² L. I. Cod. Theod. de his, qui ad eccles. Confug. IX. 45.

Mi arra mutat, hogy a keresztényeknél is a menedékjog kezdettől fogva meg volt s általános alkalmazásban lehetett.

Hazánkban is a menedékjogról már S z t. István korában tétetik említés.³ Gellért legendában is előfordul.⁴ S z t. László törvényei a tekintetben már bővebben intézkednek.⁴

Sajnos, hogy ezen intézmény nem tartott mindig hazánkban tiszteletben!

A szerencsétlen Álmos herczeg a dömösi egyházba s annak főoltárához menekült, hogy a menedékjog védelmezze Kálmán boszujától. De oda is utánna rontott Benedek (Both fia).⁵

Legelőbb templomok⁶, azután királyi pa-

³ S. Stephani Decret. II. 17.

⁴ Sz. Gellért legendája. XVI. fejelet. Szabó K. ford. 76. l.

⁵ S. Ladisl. Decret. II. 2; Endlicher: Monumenta. 333. l.

⁶ Fejér: Cod. D. II. I., 92.

⁷ Van Espen: De asylo templ. 1721; Sz. László Decret. III. 5. 17.

lemreméltó beszédjének ez a része: „A koalíció nem engedhet nemzeti követeléseiből, különösen a magyar nyelv érvényesítéséből a hadseregben, vagy legalább is abból nem engedhet, hogy azok érvényesülése megkezdődjék.“ Nagyon helyesen van! Csak hogy ezért az utóbbi célért nem kell az országot végzetes zavaroknak kitenni; mert a szabadelvűpart ennyit már meg is valósított.

Színház.

A múlt hét szombatján Ziehrernek A svihákok című operettje vonzott nagy közönséget a színházba. A német írók szelleme bennünket nem igen szokott elkényeztetni s még ritkábban elragadni, és ha ez utószeli alkotásnál egy pillanatra mégis megállunk, ez csak azért történik, mert minden körülmények közt igazságosak szoktunk lenni s mert konstatálnunk kell — e kivételes esetben — a német humor csillogó pompáját. Blitz szerepébe annyi jutott a filozófia e fajtájából, amennyit a német irodalom tán egy decénium alatt sem produkált. S ha a szerző humorát és lélektani mélységét a német irodalom javára könyveljük el, az csak lojalitásból s a kötelező udvariasságból történik, mert az írónak e tulajdonságait bizvást nevezhetnők akár európainak is.

A jó előadásban Miklós György játsza Blitz Fritzt szerepét s oly óriási sikert aratott, hogy — a hölgyektől eltekintve — még az öreg urak is beleszerettek. Miklós György sikerében osztoztak: Erdélyi K., Erdélyi M., Uti Gizella, Máté Irén, Pap E., Székely Sándor, Kertész S. és különösen Inke Rezső.

Vasárnap két előadás volt. Délután 4 órakor gyermek-előadásnak a Máltós ágocsizmadia — gyermekek nélkül — eléggé csizmadiásan adták s az esti telt ház Moldován Gergelynek a Flóriska szerelem című népszínműveben gyönyörködött. Az enyedi művelt közönség — élén a város első embere és bájos nejevel — újlag bebizonyította lojalitását, s a román író román tárgyú darabját tetszésének összes jeleivel halmozta el. Megtapsolta a színészek játékát, megújra az énekesek román dalait, a táncosok tánczeit s következetes bölcseséggel demonstrálta, hogy román nemzetiségi kérdés — tulajdonképen — nincs. Az előadáson a román intelligencia is megjelent.

lóták,⁷ zárdák, apátságok,⁸ stb ruháztattak fel menedékhely-adási joggal, kiváltsággal; a Feudum a hűbér uraknak várait is felruházta e joggal. Idővel egyes városok is nyertek ily kiváltságot.

Előbb a nem szánszándékos gyilkosok, szegény üldözött rabszolgák s jobbágyok nyertek oltalmat s menedéket ily helyeken; később egyes bűntényeket elkövetők s gonosztevők is. Azonban, már Szt. István törvénye által a nagy bűnösök: u. m. felsegértők, királygyilkosok, főségáruók menedéket még a templomban sem találhattak.⁹ Később 1590-ben kizárattak menedékkapásból: az utonállók, bérnyilkosok s több más czélgéres nagy bűnt és gonoszságot elkövetők.

⁷ Sz. László Deér. II. 2. t. cz.

⁸ Sz. László kir. által 1091-ben alapított Sümegi sz. Aegidius-apátság alapító levele.

⁹ S. Steph. Deér. II. 17.

(Folytatjuk.)

Látni lehetett az arcokon s szinte hallani lehetett a szívek dobogásából, hogy a két testvérnépnek összeülekezése immár csak idő- és alkalomkérdés.

Az említett népszínmű híven tükrözi vissza a román népeletet, a hites gainai vásárt s pittoreszk érdekessége tultesz egy tuczat népszínművünkön.

Az előadás éltető lelke Miklós György Gábor, Erdélyi Kornelia, Székely Sándor, Inke Rezső és Uti Gizella volt. Jók voltak Gáspár J., Erdélyi M. és Miklós Aladár. Kertész urat figyelmeztetjük, hogy a drámai erőt a hangbeosztás nélküli kiabálás mindig csak gyöngítheti.

Hetfőn a Postásfiú és huga című énekes bohózatra gyűlt nagy közönség. Az est hőse ismét Miklós György volt. Felhő Mukiját sűrű tapsokkal és kimeríthetetlen derűséggel méltatták. S nemcsak pártnevei neveztek szeretetreméltónak, kedvesnek, de valóban az is volt. És ezt Erdélyi Kornelia Klárájától is elmondhatjuk, mert mind jobban bele tudja magát játszani a közönség szívébe. A czímszereplők sikerét Inke, Székely, Kertész, Erdélyi M., Uti G., Máté Irén és a többi epizódisták is tödtették.

Kedden a Báránykák, a legszelleme-sebb és legbájosabb operettek egyikére alig telt meg félig a ház, ami igazán elszomorító volt, mert úgy a Varney zenéje, mint a pompás előadás megérdemelt volna valami pénztárostromot. A francia pikantéria ez estén a legdisztigáltabb izléssel párosult és azzal az írói virtuozitással, melyből a mi Keletünkre oly kevés jutott.

Ne várjuk tehát azt, amíg egy társulat mindenünknek minden igényét kielégíti, mert hiszen az tiszta képtelenség, hanem vegyük az ügyet úgy, amint van, s az életet a maga szükségszerű tökéletlenségeivel. Örülünk, hogy akad egy törekvő és ambíciózus igazgató, aki áldozatokkal szolgálja a művészetet s aki elmerés és el tud zárkózni az elharapódzott ledérségek szolgálatától. Gondoljunk a tuczat igazgatók nyomorult eszközeire, s e chéfek titkárjaira, kik a bérletgyűjtésnél hunyorogva huzzák ki belső zsebükből a szubrett, a naiva, vagy a szemrevaló karhölgyek fenyekepeit. Legyünk hálásak Miklós György páratlan korrektsége iránt, s méltányoljuk, hogy alkalmat ad megismernünk azt a felhalmozódott színpadi irodalmat, melynek érdekében — egy ilyen előkelő városnak — még szubvenziót is illelenek adni.

— si.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Előfizetőinket felkérjük, legyenek szívesek a hátrálékos előfizetéseket mielőbb be- küldeni.**

— **Majláth püspök Marosujvárt.** Majláth gróf erdélyi róm. kath. püspök szeptember hóban bérma körutat fog tenni, mely alkalommal Marosujvárt is útba ejti. Az eddigi tervek szerint a püspök szeptember 16-án Turon, 17-én pedig Tordán végzi a bér-málást. Tordáról Gyéresre, majd Sinfalvára, Alsójárára és valószínűleg 24 vagy 25-én Marosujvárra érkezik. Marosujvárról Felvinczre, Toroczkóra, Harasztosra, Mezőszen-gyel és Marosludas községekbe megy.

— **Eljegyzés.** Gazdag Aladár ke-reskedő f. hó 3-án jegyet váltott Paulini

Nettuskával, Paulini Rudolf polgártár-sunk szép és kedves leányával.

— **Az iskolai év megnyitása.** F. hó 6-án a szokásos ünnepek közt történt meg az 1905/6. iskolai év megnyitása a Bethlen-kollégiumban. Imát mondott Zajzon János vallástanár; énekelt a tanítóképző daloskara. Fogarasi Albert rektor emlékbeszédet olvasott fel hidvégi gr. Mikó Imréről, a kollégium egykori nagy híru tudós főgondnokáról, kinek zágoni szülőházát éppen e napokban jelelték meg születése 100 éves fordulóján. Gr. Mikó a Bethlen-kollégiumban tanult, hol mint első emiüens végezte a középiskolát és a jogi tanulmányt. A közpályán rohamosan haladt előre. 1837-ben az erdélyi országgyűlés kormánytanácsosa, tíz évvel később kincstárnokká s a kormányzó h. elnökevé választotta s megkapta a titkos tanácsosi címet; sőt Jósika Sámuel halála után a kancellári állásra is meghívták, melyet azonban nem fogadott el. 1838-ban megválasztották a Bethlen-kollégium főgondnokává, melynek újjáteremtésében vezető szerepe volt. Nagy értékű klasszikus könyvtárával az elégetett régi helyébe új könyvtár alapját vetette meg. Legnagyobb tevékenységet az abszolút korszak szomorú éveiben fejtett ki egy történetírói munkásságával, mint a züllesbe jutott kolozsvári társasélet regenerálásával és áldásos intézmények alapításával. Megalapította az Erdélyi Múzeum-Egysületet; kolozsvári palotáját és történelmi okirat-gyűjteményét a Múzeumnak adta. Ez az intézmény nemcsak tudományos. hanem nemzeti célt is szolgált. Létesítésének különös jelentőséget kölcsönzött az, hogy a halálos dermedtségből való újrásbredésnek első jele volt. Az alakuló közgyűlés, melyen a M. T. Akadémia is fényes küldöttséggel képviselve volt, egy jobb kor hajnalának volt egyik ragyogó sugara. Az első minisztériumban a közlekedésügyi tárczát viselte. Midőn 1876-ban Kolozsvárott meghalt, egy ország részvéte állta körül ravatalát. Az emlékbeszéd után az új helyettes tanárok: Beczó Gyula, Csaplár Aladár, Király Sándor, mint internátus-felügyelők tettek esküt kötelesegeik hű teljesítésére. A Szózat hangjai zártak be a lélekelmelő szép ünnepélyt.

— **Szocialista népgyűlés.** A szocial-demokrata párt kolozsvári központja, valószínűleg meghívás folytán, néhány tagot küldött Nagyenyedre, hogy f. hó 3-dikán délután népgyűlést tartsanak s az általános titkos választói jog érdekében agitáljanak. A gyűlést általános érdeklődés előzte meg; de ezt az érdeklődést nem éppen nevezhetjük kedvezőnek. Harom órakor Sombor Sándor rendőrkapitány helyet foglalt a főtéren felállított asztal mellett s nem sokára megjelentek a szocialista vezérek. Közke-tonát keveset lattunk. Ugy látszik, sejtelmük volt arról, mi lehet vállalkozásuk eredménye. A gyűlés megnyitása után Tati Gyula, kolozsvári munkás állott fel szólásra, de csak a megszólításig juthatott. Tojás és paradicsom, paradicsom és csattogó tenyér oly parázs obstrukciót rögtönöztek, hogy a rendőrségnek kellett a vezérkar visszavonulását fedezni. De ez sem volt éppen olyan dicsőséges, mint Xenofoné. A rendőrség s a főkapitány rendelkezése kionvult esendőség erélyes fellépésének sikerült csak az utzaszerte üldözöbe vett szocialistákat a tetleges inzultusoktól megvédelmezni. A magunk részéről, a mint vezércikkünk is bizonyítja, egyáltalán nem vagyunk, s egy esztendővel ezelőtt sem voltunk a szocial-

alista tulzások hívei. De azt mégis szeretnük volna, ha ez a gyűlés kevesebb, vagy éppen semmi szenzációt nem keltett volna. Óhajtottuk volna, hogy a gyűlés szónoka elmondhassa a mondókáját. Nem mintha valami böles, új és érdekes dolgot reméltünk volna; hanem csak azért, hogy ne mondhassák el rólunk, hogy nem tartjuk tiszteletben a negyvennyolczas idők egyik legszebb vívmányát: a szólásszabadságot. Ezen gyűléssel kapcsolatban azt is hallottuk, hogy gáncs érte a rendőrséget, miért engedte meg a gyűlés megtartását. Nem szoktuk a rendőrséget dicsérettel elkenyeztetni; de most a védelmére meg kell jegyeznünk, hogy a kötelességét teljesítette. A szocialisták ma már politikai pártot képeznek; tehát, ha a törvény feltételeit teljesítik, éppen úgy van joguk gyűlést tartani, mint a koalíciónak, függetlenségi és szabadelvű pártnak.

— **A nagyenyedi Önkéntes Tűzoltó-Egyesület** évi rendes mulatságát szeptember hónap 10-dik napján, vasárnap tartja meg a sétatér területén és helyiségeiben. A mulatság terve: 1. Az egyesület gyűlékezése d. u. 3 órakor. 2. Felvonulás zenező mellett. 3. Térzene a sétatéren d. u. 4 órakor kezdve. 4. Hangverseny a sétatéri fedett helyiségben este 8 órán kezdve. 5. Tánc és vigasság reggelig. Belépődíj: Személyjegy 1 kor. 20 fillér. Családjegy 3 személyre 3 korona. Három személyen felül külön személyjegy váltandó. A ki csak a térzenére jön, 35 fillér belépő díjat fizet. Vendéglősről, cukrászról gondoskodva van. A térzene műsora: 1. Mária Valéria induló, Králtól. 2. A királyné őrsége. Nyitány Czimmermántól. 3. Nézz a szemembe! Keringő Rosenzweigtől. 4. Magyar dalok. Egyveleg, Muzsik Jakabtól. 5. A szép banyászó. Polka, Raktól. 6. Magyar körtáncz, Huber Sándortól. 7. Tűzoltó-induló, Zémántól. Az esti hangverseny műsora: 1. Mária Valéria induló. Játsza az egyesület zenekara. 2. Karének. Éneklő az önképző daloskör. 3. Magyar dalok. Játsza az egyesület zenekara. 4. Énekel Ádamek Irma színművésznő. 5. Monolog. Előadja Lucze Miklós. 6. Magyar körtáncz. Játsza az egyesületi zenekart. Ajánljuk e közhasznú derék egyesület mulatságát olvasóink figyelmébe.

— **Parcellázás.** Mint hírlík, gróf Teleky Ádám a furdó szomszédságában levő nagy kiterjedésű szántóföldjét legközelebb parcelláztatja és darabonként áruba bocsátja. Ha hinni lehet ezen hírnek, úgy dicséret illetie a nemes gróf elhatározását. Ez a földterület volt eddig is akadály, hogy Marosujvár egészségesen nem terjeszkezhett, furdóügye nem fejlődhetett. Ennek az állapotnak a föld parcellázása tüstént véget fog szakítani.

— **A nagylaki gyilkosság.** A marosujvári csendőrség derék munkát végzett. Muntyán Vaszi gyilkosait hamarosan kiderítette. A csendőrök a mint az eset tudomásukra jutott, azonnal bevezették a nyomozást és a tetteseket Krisán Manoilla, Decsán Nikuláj, Krisán Dumitru és Bács Vaszi személyében kiderítették, kiket is a gyulafehérvári kir. ügyészséghez feljelentettek.

— **A vízbe ölte magát.** Gyáni Józsefné tordai 64 éves asszony, abbeli elkéserevésében, hogy férjével összeveszett, a sóstelep egyik tavába, a dörgöbe vetette magát. Tetét későn vették észre, mert mire kihúzták, az orvosi vizsgálat már csak a halált konstatalhatta.

— **Szólószeti tanulmányút Erdélyben.** Királyhagón tuli borvidekek tanulmányozása céljából a „Magyar Szólósgazdak Országos Egyesülete“ f. hó 16-ától 23-dikáig terjedőleg kirándulást rendez, melyen mindenki, a ki hazánk szőlőművelése iránt érdeklődik, részt vehet. A rendkívüli tanulságosnak ígérkező körút Kolozsvárról f. hó 16-án (szombat) kezdődik és 23-án (szombat) Dicsőszentmártonban fog végződni. A kirándulás összes költségei (vasut, kocs, élelmezés, lakás, stb) előre láthatólag a 80 koronát nem fogják meghaladni. Program szerint Kolozsváron kívül Gyulafehérvár, Segesvár, Medgyes, Nagyenyed, Mirszló, Csombord, Rozsamal, tehát Erdély leghirnevesebb szőlőhegyeinek megtekintésére nyújtatik alkalom, azonkívül pedig a marosujvári sóbányát is szándékozik a társaság meglátogatni. Jelentkezések legkésőbb f. hó 6-ig fogadhatuak el, ugyanakkor 22 korona előleg is beküldendő a „Magyar Szólósgazdak Országos Egyesületének“ igazgatóságához (Budapest, IX. Üllői-út 25.)

— **A vezérek.** Azt olvassuk, hogy Weltner Jakab, a magyarországi nemzetközi szociáldemokraták egyik vezére a nyarat Ostendében töltötte. Ott korzózott naponta a szeptember asszonyok forgatagában, élvezte az úde tengeri levegőt, mosatta a hullamokkal haját s vidám dőzsöléseket rendezett, melyeken a pezsgőt ugyancsak nem vetette meg. Weltner Jakab valamikor badogoslegény volt, amiből sokan azt gondolhatnák, hogy nem illet az előkelő furdóhely látogatói közé. Pedig Weltner Jakab igen jól erzte magát s úgy szórta a pénzt, hogy nem egy fukar bankaron tul tett. A munkában izzadó szociáldemokrata testvérek persze ezt nem tudják, mint ahogy sokaknak sejtelve sincs arról, hogy annak a pártvezérekre befizetett keserves fillérekből összegyűlt summáknak igen tekintélyes részét emészti fel a vezér urak diszkrétül félrevonuló pompás magánélete. Erre nézve jellemző az alábbi eset is. A Kassán elvérzett Klein Lipót temetésére felutaztak Budapestről Bokányi és Goldner dr. elvtársak. Utközben a drága étkezőkocsiban bevágtak egy jó kis ebédet, amelynek végeztével Bokányi kivett a zsebéből vagy három darab Regália-médiát és Tisza-szívert és megkínálta vele Goldner barátját. Az illő kéjjel gyújtott rá egy pettyes szép médiára. Ezután Bokányi kihuzott a zsebéből még két kurta szívert és e szavakkal magyarázta meg azoknak hivatását: Most elszívhatjuk a médiákat; majd Kassán, ha együtt leszünk az elvtársakkal — előveszszük a rövid szivarokat! Így élnek a szociáldemokrata vezérek.

— **Sertésvész.** A sertésvész ismét kitűtött vármegyénkben, sőt a nagyenyedi járásban és városunkban is. Mától fogva sertésvásár nem tartatik, és sertésesordát nem hajtának.

— **Veress István** hegedű-tanító lapunk utján óhajtja tudatni a közönséggel, hogy tanóráit magánjellegű zeneiskolájában e hó 11-én megkezdi. Az érdeklődőknek bővebb felvilágosítással szolgál Bethlen-utcai lakásán.

— **Megbüntetett kereskedők.** Az ugynevezett hólabda-rendszer miatt a fővárosi előjáróság annak idején egész csomó kereskedőt megbüntetett. Ez a rendszer abból állott, hogy egy 15 koronás értékű tárgyról eladtak egy szelvenyt 3 koronaért, oly módon hogy az illető, aki azt megvette, tartozott még 4 ilyen 3 koronás szelvenyt eladni, s miután rendszerint nem sikerült ennek eladása, természetes, hogy a 3 koronájával veszett az illetőnek. Es most egy vállalat egy 30 koronás tárgyat, mely 10 kötetből álló pompás diszkótesü művet kepez, mely egy egész kis hazi könyvtárnak nevezhető, ingyen ad mindenkinek a „Magyar Keresk. Közlöny“ Budapest, VII., Karolykört 9. meglepo szept diszkótesben hirneves magyar iroktól, ha előfizeti „Tolnai Világ Lapja“-t 4 fit helyett felevere 2 fit 48 kr.-ert. E 10 kötet mű után csupán a beköteses táblába való beillesztést számítja fel, ami kötetenkint 12 kr. vagyis a 10 kötetre 1 fit 20 kr. A vállalat kötelezőleg kijelenti, hogy aki megrendelet a „Tolnai Világ Lapja“-t, valamint a 10 kötet regényt, s az neki nem felel meg, minden levonas nélkül visszaadja a pénzt. Ezen igazán ritka alkalmat b. előfizetőinknek szives figyelmébe ajánljuk.

— **Arcszőr a nőknél** ep oly csunya, mint kellemetlen. Ezen segitendo, legalkalmasabb a mindenütt elismert Schmeidek-fele Szőrvesztő-re hivatkozni, mely nemcsak azért kedvelt a nőknél, mert eltávolítja az arcszőrt alaposan, hanem azért is, mert megadja az arcznak az üdeséget, finomságot és simaságot, a mellett vegyileg megvizsgálva és hatóságilag az arczborre artalmatlannak találattott. Ara 7 korona. Kaphato Schmeidek I., Budapest, VII., Nyar-u. 18 Erre vonatkozólag figyelmeztetjük a mai lapban megjelent hirdetesünkre.

Csarnok.

A divat.

— **A Divat Újság-ból.** —

A nyárnak gyors tüneményeszerű elmulása eszünkbe hozza az ősz, ősszel pedig a jövő évadnak megfelelő ruha kérdését. Először természetesen csak a kelmékről lehet szó. Annyi már bizonyos, hogy posztó és posztószzerű szövetek, kasmir és különféle fajta angol gyapjukelmek foglalják el a tert minden egyebek elől az ősi évadban. A mi a színeket illeti, mintha az oliv-zöld járna legelől; ezenkívül a barna, szürke és lila tartják magukat a legerősebben. A sokféle kelme közül az ugynevezett casmir a soie, egy selyem és gyapju keverekéből álló szöveten érvényesül legjobban a színek feneje. Van egy „bleu nacre“: egy eper- és egy téglavörös árnyalat is, valamint egy kagyló sárga pirosas vegyülettel, a színesebb holmit kedvelők számára.

Mihelyt a posztó-, kasmir- vagy foulée-szöveteket bluzfelékre keresünk, akkor in-

Tavaszi és nyári divat újdonságok legolcsóbban
TÁNGEL JÓZSEF előnyösen ismert női és férfi divatáru kereskedésében NAGYENYEDEN
 szereshetők be.

Árverési hirdetmény.

Az Erdélyi Püspöki uradalom tulajdonát képező alantit **rév- és hidvám-szedési jogok** bérbeadása tárgyában 1905. évi **október hó 1-én** d. e. 10 órakor az uradalmi jószágigazgató irodahelyiségében (Gyulafehérvár Vár, Mikó-utca 1. szám) nyilvános árverés fog tartatni.

Árverés tárgyát képezendik:

1. A dombári hid-,
2. A csügedi rév- } vámszedési jogok
3. A tatói rév- }

1906. év január hó 1-től kezdve három egymásután következő évre.

Az árverés nyilvános, azonban zárt írásbeli ajánlatok is elfogadtnak fenti határnapig, utóbbiak az árverés megkezdése előtt fölbontatnak és nyilvánosan közöltetnek.

Reflektánsok az összes jogok bérletére együtt vagy külön-külön is tehetnek ajánlatot.

Bánatpénzként a dombári hidra 800, a többi révjogokra 200—200 korona készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban leteendő.

Bérlő tartozik az első évre eső egész haszonbéri összeget óvadékképen letenni, illetve bánatpénzét e célra megfelelően kiegészíteni.

A haszonbér negyedévi egyenlő részletekben előre fizetendő.

Az uradalom fentartja magának azt a jogot, hogy az ajánlattevők körülményeit mérlegelve az ajánlatok közül szabadon választhasson.

A kötendő haszonbéri szerződés részletes feltételei alólirt jószágigazgatóság-nál megtekinthetők.

Gyulafehérvár, 1905. év.

Az erdélyi Püspöki Uradalom
jószágigazgatósága.

789 2—2

Táncztanítási jelentés.

Tisztelettel értesítem e város és vidéke közönségét, hogy több évi fővárosi működésem után Nagyenyeden **folyó hó 10-én** a Tóvis-utca 45. sz. alatt, aját táncztermemben

zártkörű táncziskolát

nyitok a kollégiumi ifjuság és a polgári leányiskola részére, melyben minden újabb tánczot a legmodernebb stílusban oktatok.

Magán órákat intelligens uri családoknál úgy csoportok, mint egyes személyek részére szívesen és előnyös feltételek mellett adok.

Beiratkozni a táncziskola helyiségében a nap bármely órájában lehet.

Becsés partfogást kér

797 1—2

tisztelettel

Herlitska Nándor,
okleveles táncztanító (Budapestről.)

Szörvestő

A vegyileg megvizsgált, amellét **hatóságilag az arzénre ártalmatlannak** talált

eltávolítja hölgyeknél az oly csunya, kellemetlen **arcszört** gyökereitől, anélkül, hogy az **arzbörnek legkevésbé is ártana** és az arcnak megadja az **üdeséget, finomságot és simaságot.** Ára 7 korona.

Vidéki megrendeléseket diszkrétan utánvét mellett eszközöl az **Illatszertár** 744 7—50

Schmidek I. Budapest, VII., Nyár-utca 18.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a **szab. Hattyu gyógyszer** által **Majna-Frankfurt.** 685 15—52

Alapított 1865. évben.

BABOS SÁNDOR utóda

HAJEK MIKSA

órás és ékszerész

Kolozsvár, Wesselényi Miklós u. 16.

Czélszerű és divatos

alkalmi ajándékok

Olcsó beszerzési forrás!

Vidéki megrendelők kedvezményben részesülnek.

Nem tetsző tárgyak 8 napon belül visszavétnak.

515 74—104

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kiténő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet“

részéről

„ingatlan jelzálog kölcsönök“

„kizárólagos ügynökségével“

bizattam meg.

Ebbeli működésemben legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kimélt eljárással szolgálatára legyek.

Bárminemű felvilágítással, utbaigazítással készségesen díjmentesen szolgálak.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybéli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő esábitó hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek“, — amelyek ilyenmü jelzálogkölcsönt pénzüzetek közvetlen megbizását nem igazolják — fel nem ülni, mert ezek eljárása teljesen megbizhatlan, időt vesztő és minden esetben, akár eredményes akár nem, terhesen költséges. 587 30—52

Teljes tisztelettel

Erdélyi erdő-faanyag és bányágyűnökség.
Gombos Benő Kolozsvár, Malom-u. 16. sz.

Telefon 395.

Telefon 395.

KLEIN FERENCZ

Unió gőzmosó és vegyiruha
tisztító intézete

Unió-utca 24. szám.

III Műhely-telep Tivoli-utca III

Br. Bánffy palota.

KOLOZSVÁR.

514 38—104

A „Marosludasi Mezőgazdasági Termény- és Áruraktár R.-T.“

(Igazgatósági székhelye Maros-Vásárhely.)

Elfogad betárolásra és kezelésre, a marosludasi vasutállomással közvetlen sinösszeköttetésben levő tágas és szellős raktáraiban mindennemű gabonát, terményt és árut qm. heti 1½ fillér fekbér mellett (gabona után).

Kezelési díjait folyó év szeptember hó 1-től kezdődőleg mérsékelte.

Az áru értéke 80%-ig mérsékelt kamatozású kölcsönt nyújt, s megbizítás esetére azoknak bizományi eladását is eszközli.

A termények beszállítására kölcsönzsákokkal szolgál.

Kisebb gazdák kényelmére ez évben **több egy vagonos fülkét létesített**, hol heti 2 fillér fekbérrel már 100 qm. gabona is öntve tárolható be.

Az áruraktárnak a reexpeditio kedvezmény engedélyeztetvén, **kedvező centrális fekvése folytán** nem csak a külföldre, hanem az **összes hazai és erdélyrészi fogyasztó piacokra is közvetlen fuvardíjtétellel reexpediálhat**, tehát úgy gazdáknak mint kereskedőknek az értékesíthetés szempontjából is a legelőnyösbb betárolási helye.

790 2—5

ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGIBANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.

Alaptőke 200000 korona.

NAGYENYEDEN.

Alaptőke 200000 korona.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat a legelőször kamatláb mellett.

Törlesztéses kölcsönöket nyújt 500 koronától kezdődőleg már 4½% alapkamattal földbirtokra, a becsérték feléig.

Régibb és magas kamatu jelzálogkölcsönöket igen előnyös feltételek mellett **konvertál** s mindennemű ilyen ügyeket a leggyorsabban bonyolít le s értékpapír szelvényeket és sorsol értékeket.

Betáblázás mellett adott kölcsönei után 500 koronán felül 6½%-ot számít.

Vásárol és elad értékpapírokat idegen számlára.

Bevált értékpapír szelvényeket és sorsol értékeket.

Betétek után naptól-napig 4½%-ot fizet.

Vas, réz, horgony, diszmű és czimtábla öntöde.

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 3. sz.

Elvállal galvanoplasztikai munkákat, mindennemű klisék öntését, rézmetszeteket fénykép vagy rajz után

Készít gazdasági vas, réz gépöntvényeket.

626 44-104

Tisztelettel
Liskai János.

Szeszák Ferencz és Fia, kocsigyártók

KOLOZSVÁRT, Malom-utca 12 szám.

Alapított 1870-ben.

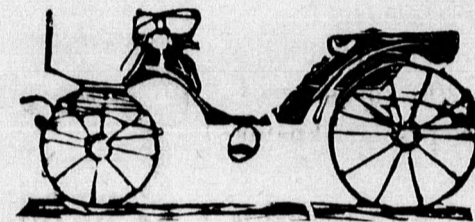
Árjegyzék ingyen.

Kocsi nagy raktár minden igényt kielégítőleg.

Nagy kocsijavító-műhely. Kocsigyártás modern technikai gépekkel felszerelve. Pontos kiszolgálás.

Mindennemű kocsik raktára.

Vidéki megkeresésekre azonnal válaszolunk.

Becsés pártfogását tisztelettel kérve

Szeszák Ferencz és Fia, kocsigyártók.

Gyárunk az egyedüli Kolozsvárt, ahol a kocsi minden részét: kerekes, kovács, nyerges és fényező munkát személyes vezetésünk alatt előállít és az által vagyunk a legjutányosabbak árban is. Főcélünk a jó, szolid munka jutányos árban.

255 —

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár R. T.

Alaptőke: 300.000 kor.

Tartalékalap: 140.000 kor.

Előnyös**Vásárol****Letétbe****Idégen****Váltókat****Betéteket**

kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő feizességre, értékpapírokat, sorsjegyekre, jöhiteli pénzintezetek részvényeire.

és elad értékpapírokat. elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési díj mellett.

kölcsönöket s legelőnyösebben konvertál az összeg nagysága szerint 5½, 6, 6½% mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítol le.

4½-4¾ kamatláb mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12, d. u. 3-4 óráig.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 3. sz. alatt a már 6 év óta fennálló

fényképészeti műtermemet

újlag a legmodernebbül felszereltem.

Különös figyelmbe ajánlom platin, aquarell és olajfestményeimet, melyekkel többszörösen kitüntette lettem.

Gyermekfelvételekben egyedüli specialista vagyok.

Műtermem be van rendezve legszebb alkalmi ajándékoknak legalkalmasabb photo email képekre, ugyszintén életnagyságu mellkép nagyításokra, melyek bármily régi fénykép után készülnek.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

Y nagyérdemű közönség b. támogatását kérve, vagyok

tisztelettel

Csizhegyi Sándor,
fényképész.

78-104

A n. é. közönség becsés figyelmét fölhívom a plakátirozott hirdetményemre, miszerint

elsőrendű divatüzletemben,

nagy áruraktáram apasztása végett, egy 6 hetes

kiárúsítást

határoztam, készpénzfizetés mellett, még gyári áron alul is. A vevőközönség előnyére rendeztem. Jóindulatukat kérve

teljes tisztelettel

Özv. Székelyhidny Jánosné.

786 3-12

BALLA BÉLA

előnyösen ismert húsüzletében a husarak a következők:

1 kiló marhahús 1.20 fill.

1 „ borjuhús 0.96-1.20

1 „ serteshús 1.36-1.52.

Ugyanott 10 hekto finom

SOM-BOR

kisebb mennyiségben is eladó.